

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gwaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia CXXV. Et cùm Petrus in aula inferius, uenit una ex ancillis Pontificis, cumq[ue] uidisset Petrum calefacientem se, inspiciens in eum dicit: Et tu cum Nazareno Iesu eras. Ipse uerò negauit, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

nam, cum naturam ambitione ad gloriam & honorem tendamus. At qui in Christi exempli respectu
 mox sentient, se non habere quod querantur, cum rex ille gloria tam indignis modis tractatus sit.
 Vt verò consolationi doctrina quoque accedat, ne ipsi quoque improbos hujusce sarras imitemur, suam
 etiam penam obseruari debent, quas de illis Deus sumpsit. Velant ignominiose Christi faciem, igitur
 suae etiam gratiae faciem illis subduxit Deus, Christi item contumeliose percutiunt, ergo per-
 cussos quoque, miserunt Romanos, & hodie etiam omnium ludibrio & sanis sunt expositi. Quia
 Christo dignitate prophetiam: ergo prophetia et vera verbi doctrina spoliatis sanam illam sententiam
 quam olim Deus per Amos prophetam ipsis minatus fuerat. Haec ergo obseruent, qui hodie illorum
 mores imitantur. Faciunt hoc qui verbi Evangelici doctrinam irident, quae populi perituri caecae
 certissima. Nec enim temere dixit Solomon: Cum deest prophetia, dissipatur populus. Prophetia
 vero vocabulo verbi diuini praedicatione intelligitur, quae in Evangelij doctrina omnium illorum imitan-
 derur. Eiusdem ordinis sunt, qui Christi vulnera & mortem immani deierandi & execranda libidine
 conspuunt. Quos quoque item in sanctos Christi martyres simili crudelitate grassantur, & afflictam me-
 iorem afflictionem addunt. Quia enim nec nominis sui abusum Deus inultum fert, & sibi factum esse
 fer Christus, quod in suos credentes designatur, dubium non est, quin eandem cum Iudas perdidit. Ita
 ituri sunt, quicumque, vel verbi doctrinam, vel Christi meritum, vel in hunc credentes ignominiosum rati-
 uerint. Quare Dei filium Iesum Christum tota animis amplectamur, & in illo vincamus opprobria
 & quaecumque aduersa incidunt, quando constat olim cum illo regnaturus esse, qui crucis & passionis
 eius conformes fuerint. Ipsi debetur benedictio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

Vt Deus filij
 sui contumelias ultus sit.
 Amos 7.
 Prouerb. 29.
 Exod. 30.
 Zach. 2.
 Matth. 23.
 1. Corinth. 2.

H O M I L I A CXXV.

Et cum esset Petrus in aula inferius, uenit una ex ancillis Pontificis, cumque uidisset Petrum calefacientem se, inspiciebat in eum dicit: Et tu cum Nazareno Iesu eras. Ipse uero negauit, dicens: Non noui, neque scio quid tu dicas. Et exiit extra in testibulum, & gallus cantauit. Et ancilla cum rursum uidisset eum, coepit dicere illi, qui astabat: Ille est ex ipsis. Ipse uero rursum negauit. Et rursum paulo post qui astabant, dixerunt Petro: Verè ex ipsis es, etenim Galilaeus es, & locutio tua similis est. Ipse uero coepit execrari & iurare, Non noui hominem istum, quem dicitis. Tunc ex secundo gallus cantauit, recordatusque est Petrus uerborum, quae dixerat ei Iesus: Priusquam gallus cantarit bis, abnegabis me ter: & animum adficiens fleuit.

Argumentum & usus praesentis loci.
 1. Corinth. 10.
 Matth. 16.
 Petri Apostoli lapsus Evangelistae omnes diligenter describit, non quod vel inani et otioso commemoracione curiositati lectorum satisfacere conentur, vel tauri Apostoli auctoritatem in die derogare cupiant: sed quia exemplum hoc eximia quadam & singularia continet, quae nos praedicationis & consolationi multitudine seruimus. In Petro siquidem humane infirmitatis exemplum proponitur, cuius usus est multiplex. Primo enim monet ne confidentes simus, dum nobis ipsi placeamus, sed tunc maxime (sicut Paulus docet) nobis à lapsu caueamus. Deinde ne in aliquo humano salutis fiducia collocemus, quod faciunt, qui Petrum ecclesiae fundamentum constitunt, nimirum Christi uerbis abusi, quibus ille Petro dixit: Tu es Petrus, & super hanc Petram aedificabo ecclesiam meam, &c. Quorum signum (ut multa alia omittamus) hic validissime confutatur. Ecclesia enim fundamentum stabile & immotum esse oportet. At Petrum hic non modo uicariisse, sed in aliquo lapsu prolapsum fuisse constat, ut de ipsius salute omnino actum fuerit, nisi illum Christus ex singulari gratia restituisse. Fundamentum ergo ecclesiae esse nequit, nisi hanc quoque totam cum illo cecidisse, cuius prolapso steterit dicamus, quod utrunque ab omni ratione est alienissimum. Tertio penitentiae exemplum est Petrus omnibus numeris absolutum, quo tota penitentiae ratio nobis traditur. Petri Dei bonitas & misericordia hic elucet, qui tam saepe prolapsum in gratiam recipere dignatus est. Quae omnia ut rectius intelligantur, praecipua totius historiae sapientia ex ordine inspicimus.

Et primò quidem de ipso abnegationis peccato dicendum erit, quod licet nonnulli ex inconsulto Petri Christum
 sanctorum amore excusent, tamen excusatione nullam admittit. Nam Christum abnegavit, quem abnegavit pec-
 Dei filium & salvatorem olim patribus promissum esse sciebat, & qui in Euangelio dixit: Qui quis ne-
 gaverit me coram hominibus, negabo & ego eum coram patre meo, qui in cælis est. Item, Quicumq;
 puduerit mei & meorum sermonum in generatione hac adultera & peccatrice, pudebit illius & filium
 hominis, ubi venerit in gloria patris sui cum angelis sanctis. Sed & Petrus ipse penitentiæ suæ dolo-
 ris & lachrymarum plena peccati sui gravitatem testatur. Quid enim illa opus erat, nisi se scelus in-
 gens admisisse scivisset? Non ergo excusatione opus est, sed videamus potius quomodo illud pec-
 catum admisit, quod in genere abnegatio Iesu Christi dicitur. Primò cum ab omni ancillarum agni-
 tus esset, quæ illam ex eorum numero esse dicebat, qui cum Iesu Nazareno fuerant, dissimulat se in-
 telligere quid dicatur. Respondet enim: Non novi, neq; scio quid tu dicas. Et hoc quidem illum coram
 omnibus dixisse Mattheus annotavit. Iam ergo illum Christi pudet, quem ipse non puderat,
 cum pauperculus esset piscator. Fuit hæc non modo abnegatio Christi, sed ingratiudo quoq; quæ sola
 mortem æternam merebatur. Observabimus tamen, circumstantiam hanc loci (quod coram omni-
 bus & palam negavit non temerè à Mattheo annotatam fuisse. Admonemur enim quòd de Chris-
 ti confessione agitur, diligenter debere spectari, qui & quam multi nobis adsint. Tam enim abest, ut
 hominum vel multorum vel excellentium presentia peccatum istud abnegationis excuset (quod mul-
 ti hodie falso arbitrantur) ut potius eò gravius sit & atrocius, quod plures interfuerint. Aut enim bo-
 ni sunt illi omnes, aut mali, aut ex utroq; genere mixti. At qui boni sunt nos Christi fidè abnegare
 non possunt non gravissimè offendi, & in conscientijs suis vulnerari. Quare illis, quantum
 in nobis est, interius aut saltem maximi meroris aures sumus. Mali verò & impij nostra levi-
 tate & inconstantia ferociores facti magis proterunt, & exemplo nostro in oppugnandis infir-
 mitatibus improbe abutuntur: itaq; illis fidem & religionem Christianam devidendam propinquamus. Quòd
 si tam boni quam mali nos abnegantes audiant, ad verum lapidem simul offendi mus. Pericul ergo fa-
 cessant inerte & putride rationes, quibus hodie nonnulli suam ignaviam vel pusillanimitate (ut ne
 quid gravius dicamus) excusant. Nam si ita ceperimus, mox ulterius progressi magis peccabimus,
 quod Petro etiam accidisse constat. Paulo post enim ancilla eadem (quam proteruiorem & illo hero-
 dignissimam fuisse patet) illum astantibus ministris monstrat, & ut ab illis quoq; interrogetur facit.
 Ibi verò non contentus simpliciter negasse, iusurandum quoq; adhibet (ut apud Mattheum legitur)
 ut huius religionem sese tueatur adversus eos, quos sibi propter Christum insidias struere arbitra-
 tur. Nec hic quoq; pedem sistit, sed ubi se argumentis irriter sentit, dicentibus nonnullis: Verè ex ip-
 sis es, nam & Galilæus es, & locutio tua similis est (erant enim in Syriacæ lingua varia dialecti,
 quales in Græcæ et pleriq; nostri seculi linguis esse videmus) cum execratione negat, qua se ipsum de-
 novet, vel cuius supplicio addicit, si Christum noverit. Sunt hæc horrenda admodum, nec modo car-
 nis nostre infirmitatem arguunt, verum etiam docent, quò usq; devoluantur qui semel labi ceperunt,
 nisi illos Deus sua manu retineat. Quid enim non facturus erat Petrus, si plures alij adhuc accessis-
 sent, & plus quiddam ab eo fuisset requisitum? Sed Dei hæc bonitas fuit, qui impios Pontificis ser-
 vos cohibuit, ne quid præterea tentarent. Petrum enim infirmitatis nostræ exemplum fieri voluit,
 eundem verò totum perire non voluit, & idè istorū perulantiam freno quodam occulto constrinxit.

Quot modis
 Christus ne-
 getur.

At qui in Christi excelsis
 etiam indignis modis
 improbos bove
 et ignominiose
 em contumeliose
 et Jamis
 et Strina
 et hæc ergo
 in irrident,
 etia, dissipatur
 angelij doctrina
 nmani deirandi
 rudelitate
 Deus multum
 quon eandem
 hunc credentes
 Tamur, & in
 gnaturus esse,
 & potestas in

C X X V .

ribu, non quòd
 vel tanti
 singularia
 humana infirmitas
 tentas simus,
 eamus. Deinde
 adamentum
 hanc Petr am
 lissimè confu-
 non modo
 nisi illum
 quoque rotam
 lientissimum.
 entia ratio
 in in gratiam
 apia ex ordi-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

execrationibus deuouent. Et in horum numero non illi modo censeri debent, qui ad tyrannorum
 bunalia fidem in unum Christum abiurant, verum etiam qui ad superstitiones antea relictas et di-
 damnas res reuertuntur, & illis sese cum iureiurando iterum obstringunt: quales sunt, qui ad man-
 vota recurrunt, & superstitionum legibus se denud subiiciunt. Omnium vero impetate superant,
 Christum & fidem in hunc non sine horribili execratione abnegant, dum vel ad Iudaei deficiunt,
 ad Turcas, & Namuluchi fiunt, quos crucis signum in a planta in sculpsit contumeliose calcen-
 runt. Grauius sunt haec, quae non temere horrore afferant omnibus qui vero Christiana fidei
 guntur. Meminerimus tamen, esse etiam abnegationis genus, quod factis perficitur, de quo Paulus
 quando de nonnullis sui seculi loquens, ait: Deum profitentur se scire, ceteris factis negant, cum in
 abominabiles, & dicto non audientes, & ad omne opus bonum reprobi. Si enim istae operibus delecta-
 inbet Apostolus, illam viti, negare dicentur, qui deuota malitia abrepti operibus a fide alienam
 occupantur. Haec igitur omnia cauere, qui Christi discipuli veri censeri volunt.

Iacobi 2.
 Titi 1.

Occasione et cau-
 se, quae Petrum
 abnegatore fecerunt.

Secundo loco considerandum venit, qua occasione & quibus causis ad Christum negandum Pe-
 trus adductus sit. Pertinet hic quod nuper vidimus, ipsum a longe secutum fuisse, quando Christus
 abducebatur, & ut rei finem videret, in Pontificis domum ingressum cum illius ministris conuenisse.
 Fuit hoc ingens zelus & amoris argumentum, quo Christum prosequi solebat. Inconcordat utriusque
 est zelus hic, nec vera scientia gubernatur. Quia enim illum quid facturus esset, Christus ab aduer-
 nuerat, in angulum potius aliquem sese occultare debuisset, quam in ea loca prodire, ubi Christus
 negandi occasio sese offerre poterat. Zelus ergo hic in confidentiam degenerauit, & ita in pericu-
 ruit Petrus, dum maxime in hoc est, ut officium faciat. Fit hoc frequenter, quando res gratas et
 duas absq. Dei uocatione agredimur, & ut labamur Deus permittit, ut nostro malo aduocum
 destit de nobis ipsis sentire discamus, & illius opem ardentius imploremus, ut ipse gressus & labas
 stra dirigat. Porro non Pontificis aulam modo ingreditur Petrus, sed cum illius minister ad eundem
 ignem considerat ut calefiat. Postremo cum semel negasset, iamq. videret sibi minime tutum fore
 illos diutius versari, non illic se proripit, sed in vestibulum egreditur, forsatis ut occultum & se-
 sim sese subducatur, ne subita discessio illis suspicionem grauiorem moueat. Concurrunt ergo hic
 confidentia, Consortium cum apertis Christi hostibus, & Prudentia carnis. Proponitur autem
 nobis in eum finem, ut discamus quae res Christi abnegatores faciant. Primo enim hic plurimum
 cere solet Confidentia malum, maxime si illam zelus non vulgaris confirmet. Per hanc fit, ut ma-
 festis quoq. periculis nos exponamus, dum vel gloriam ex zeli nostri ostentatione, vel lucrum priuati-
 tum quærimus. Hanc ergo non temere sic rursus dicitur Deus, ut ne minimos quidem assultus ipsam
 possint, qui sibi ipsi victorias & triumphos splendidissimos polliceantur. In mortem se cum Christo
 abiturum esse promiserat Petrus, & idem cum armata eoborte pugnare ceperat. Nunc vero
 non armis, sed nudis verbis agitur, ad semina imbellis, imò vili ancillulae questionem turpiter
 cumbit. Quod utinam non hodie multi magno suo malo experirentur, quos suarum virtutum
 similiter inebriat. Ex confidentia enim ferè consortia cum apertis Christi hostibus enascuntur, ut
 facile admittimus lucri & commodi priuati spe inescari, cum nos ad omne certamen plus satissimus
 Etos esse arbitramur. At hinc nobis idem quod Petro accidit. Calefit ad ignem eundem cum Petro
 Pontificis, sed interim tepescit, imò frigeat in illo zelus, quo paulo ante discipulus omnes superauit.
 Ita multi hodie dum Pontificem, Episcoporum & Abbatum culinas & mensas sectantur, ipsi
 languescunt, & ipsis quodammodo nescientibus fidei ardor deficit, quo antea praediti erant. Quod
 li scripturae sacrae admonitiones contemnerent, & sibi ipsi de sua virtute plurimum polliceantur, sed
 ocularior istis fuit Diogenes, qui cum Cratetem patrimonium omne in Iesum contulisset, & philo-
 phia studium amplexum esse audiret, scripta ad illum Epistola hortabatur, ut quam minimum ad
 nis discederet. Nam minime tutum est (inquit) ut illic moram trahas, ubi tui similes non existant.
 Caterum in hac causa, non parum officit carnis prudentia, si illam in consilium adhibere libeat. Quod
 enim hunc ferè finem sibi propositum habet, ut quam minimum offensa detur iis quibus eum
 & ut proxima quaeque pericula prudenti aliqua consiliorum & factorum moderatione deciderentur.
 re Dei gloriam & animarum salutem negligit, & Christi obliuiscitur, qui pariter quoque, et fieri
 imò viti odisse iubet, si nobis in fide & religione obstaculo sint. Possent ista exemplis iustitiae

1. Confidentia.

2. Consortia
 impiorum.

3. Prudentia
 carnis.

Matth. 10.
 Luc. 14.

strari, sed cum quotidiana his fidem abunde faciant, & singuli quaedam huius generis in semetipsis facile reperiant, si animum diligentius attendant, ijs commemorandis non opus est diutius inbarere. Discant porro singuli ea cauere, quae Petro, tanto tamq[ue] eximio Christi organo, tam feci & turpissimilapsus causam praebuerunt. Quid enim de nobis fiet, si istos locum demus, qui nec zeli vehementia, nec alius spiritus sancti donis, ita instructi sumus, sicuti Petrum fuisse constat?

Restat ultimum huius historiae caput, quo Petri penitentia siue conuersio & restitutio describitur. Habet haec quoq[ue] suas causas, quibus externae simul & internae adiutus est, quas primum inspersisse proderit. Et mirum quidem cum post primam abnegationem in vestibulum exiisset Petrus, gallus cecinit. Caput ergo fieri, cuius illi in vltima cena Christus admonuerat, nec leuis erat haec occasio, qua ipsam & peccati & officij sui admonere poterat, nisi alijs affectibus animum occupatum habuisset. Quia vero ad primum cantum non mouetur, sed abnegando pergit, ad tertiam abnegationem secundo canit gallus, & simul Petrum respicit Christus, & quidem non sine oculi a spiritus operatione, qua animum ipsius perculit, ut de lapsu suo cogitare inciperet, sicuti ex sequentibus patebit. Nunc discamus duo praecipua esse, quae veram in nobis penitentiam pariunt, nosq[ue] ad interitum ruentes in viam salutis reuocant. Gallicinium nimirum & Christi respectus siue intuentus. Gallicinio externa admonitiones comprehenduntur, quibus nos excitari plane opus est, & quas varias deus adhibet. Sunt enim priuatae amicorum, aut etiam hostium, qui scelera nobis exprobrant, quae vel ipsi in nobis non agnoscimus, vel probe occulta putantes non emendamus. Et haec non vulgaris est vitularum, quam ex inimicis capri posse, gentium philosophi testantur. Plerumq[ue] enim fit, ut quae amici vel non obseruant, vel amice dissimulant, inimici acutissime cernendo notent et oblati occasione exprobrant. Facit hoc Hieronimus exemplum, cui cum oris secorem inimicus quidam opprobriasset, domum reuersus obiurgauit uxorem, quod vitium hoc ipsi nunquam indicasset. At illa cum esset pudica & simplex, Putaba (inquit) rem, quod vitium hoc ipsi nunquam indicasset. At illa cum esset pudica & simplex, Putaba (inquit) in vitij animi accidere solet, ut de illis sapius ab inimicis, quam amicis admoneamur. Gallicinium ergo nobis diuinitus obiectum putemus quicquid huius generis ab hostibus nobis dicitur, & mox in nos ipsos descendentes inquiramus an haec ita habeant. Ad priuatas admonitiones, casus quoq[ue] imprudens referri debent, quibus aures nobis securis Deus vellicat. Quoties ergo vel moribus tentamur, vel aliquam opem iacturam facimus, vel de honore & nominis fama periclitamur, haec non sine numine putemus fieri, & mox nos grauioribus penis dignos esse videbimus, qui ad penitentiam stimulus est acerrimus. Imprimis vero suam erga nos bonitatem declarat Deus, dum publicas admonitiones in ecclesia instituit, quarum auctoritas maxima esse debet, eo quod ex Dei verbo petuntur, cui suus effectus semper conueniens esse solet. Quia enim ea est hominum peruersitas, ut sui tempus non agnoscant, adeoq[ue] in vitijs, ciconijs, hirundinibus & alijs brutis stupidiore sunt (sicuti apud Ieremiam deus conueritur) communes salutis publicae excubitores siue speculatores constituit, qui & mores hominum obseruent, & peccantes ad penitentiam excitent, & imminentes scelerum penas sancta dicendi libertate denuntient. Et hos quidem in officio suo diligentissimos esse conuenit, ut gallorum instar penitentiam securis & dormientibus summo mane praedicent. Videtur hinc morem exortum olim fuisse, quo templorum pinnis aut curribus gallorum effigies imponuntur, quae docerent, in templis verbi dei praedicationem perpetuo sonare, & quosuis illa ad penitentiam excitari debere. At postquam episcopi auro abundare ceperunt, simul etia gallicinium istud conuenit, & cum hominum traditionibus superstitiones inuiles irriserunt, in quibus pleriq[ue] penitentiam consistere putarunt. Meminerint autem ministri, si nequam ad hoc suo munere defunctos esse, si semel et iterum peccatores admonuerint, sed eandem cantilenam vel inuitis subinde occinant. Ut enim ad primum galli cantum Petrus non mouetur, ita pleriq[ue] in peccatis ed vsq[ue] indurancur, ut admonitiones grauisimas surdis auribus praetereant, et ideo astiduo ac indefesso ministrorum studio opus est. Ceterum quia nemini mortalium in aliorum animos ins est, gallicinio huic Christi nos respicientis gratia accedat oportet. Agnouerunt hoc sancti Thren. 5. Cant. 16. Act. 16. 2. Cor. 3.

Petri penitentia.

Penitentiam actus duo necessariae sunt. 1. Gallicinium.

Ierem. 8. Ezech. 3. 33. Act. 20.

Gratia Christi nos respicientis. Ierem. 5. Thren. 5. Cant. 16. Act. 16. 2. Cor. 3.

A. Cor. 5.

sumus quod bonum est. penitentia quoque nec nobis nec alijs auctores esse poterimus, sed dei hoc opus est, qui filium suum (ut Petrus ait) nobis et penitentia et remissionis peccatorum auctorem constituit. Et fungitur quidem officio Deus diligenter. Monet priuatim et publice, casibus in soluta et prouisis excitat, in cordibus nostris accusat, et propria conscientia testimonio nos sceleris conuenit, et saepius veri confessionem extorquet, ut penitentia nobis plane opus esse sponte fateamur. Quia ergo in sceleribus pereunt, ipsi sibi interitus auctores sunt, quando fidem hanc Deicuram et beatitudinem improbe aspernantur.

Penitentia uero
in quibus
uersetur.

Videamus itaque alteram huius loci partem, quam narratur ut Petrus et galli cantu et Christi intuitu uisus sit, et mox discemus, quid nos facere conueniat. Primo uerborum Domini recordamur, quae illi inter cenandum dicta fuerunt: Priusquam gallus bis cantauerit, ter me abnegabis. Non dubium est, quin illorum quoque sit recordatus, quibus poenam suam abnegatoribus ille constituit, quae supra adduximus. Quia enim simul peccatum suum agnouit, ut sequentia testatur, non potuit illorum meminisse, quae sola ipsum de peccato suo iudicare docebant. Deinde ex eo loco mox egreditur (quod Lucas et Mattheus annotauerunt) nimirum rei indignitate ita perterritus, ut nec tantum sceleris conscientiam, nec hominum consortium ferre posset, qui ipsi huius auctores fuerant. Tunc et uerborum Domini et peccati consideratione abreptus amare stetit. Occurrebant enim perculsio, bio, quaecumque et scelus illud amplificabant, et animi dolorem augere poterant, cum et dulcissima cum Christo conuersationis meminisset, et in illo solo omnem salutem in nobis repositam esse cogitaret, quae iam indignum uidebat. Fletus ergo hic non fictus sed cum acerbissimo animi dolore commixtus, pro dolore (inquam) secundum Deum, qui (ut Paulus ait) penitentiam parit ad salutem hanc poenitentiam.

2. Cor. 7.

Quia enim in Dei bonitatem respicit per fidem in Christum, obstas simul, quod minus de peccatione absorbeantur, qui se peccatores esse uident. Et haec sane praecipua sunt, in quibus uera poenitentia consistit. Est haec conuersio a peccatis ad Deum. Ergo Dei uerbum obseruent poenitentia illorum, ut ex illo de peccatis iudicent, nec admittant carnis blanditias, quae grauissima scelera pro peccatis ducere consueuerunt. Illa autem nobis displicere fuga testemur, quae occasiones illorum deuotum, et quaecumque nobis ad illa adiumento fuerunt. Quae pars uita totius emendationem complectitur, et hanc singuli pro suorum delictorum ratione sibi ipsis applicare debent. Accedat his animi contritio, in fide coniuncta, quae peccata deslere quidem doceat, non autem in illis desperare sicuti Cainum et Iudam fecisse scimus, quos desperatio ad Deum conuerti prohibuit, et ipsam damnationis causam. Sunt haec probe obseruanda nostro seculo. Peccatorum enim summam esse licentiam nemo potest negare. Canunt undique galli, quando priuatim et publice nos Deus per uerbum suum, per prodigia signa ac horribiles insolitosque rerum casus admonet. Sed deploranda est huius seculi pernicitas, quae fit, ut aut penitere nescij in peccatis pergamus, aut ad creaturas potius quam ad Deum conuertamur, aut momentaneam et theatricam poenitentiam agamus, qualem Israelitis Hofeas exprimit. Non temere ergo Deus omnis generis plagas infert, quibus nos in uiam reuocet. Agnoscamus manus ipsius, et ad ipsum conuertamur, et mox nobis sese propitium dabit in Christo Iesu filio suo, cui debetur benedictio, honor, gloria et potestas in eternum. Amen.

Genes. 4.
Matth. 7.

Hof. 6.

ET statim diluculo consilio inito, summi sacerdotes cum Senioribus et scribis ac toto confessu, uinctum Iesum abduxerunt tradideruntque Pilato. Et interrogauit eum Pilatus: Tu ne es ille Rex Iudeorum? Iste uero respondens dixit ei: Tu dicis. Et accusabant illum principes Sacerdotum de multis. Pilatus autem rursus interrogauit eum dicens: Non respondes quicquam? Ecce quam multa aduersus te testificantur. Iesus autem etiamnum nihil respondit, adeo ut miraretur Pilatus.